

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Росица Христова Чамова, д.м

Катедра „Хигиена и епидемиология“

Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет - Варна

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, научна специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“.

На д-р **Виолета Димитрова Снегарова**, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ при МУ-Варна

Тема на дисертационния труд: „Ефективност на ниско хистаминова диета при пациенти със синдром на раздразненото черво“

Научен ръководител: проф. д-р Дарина Найденова, д.м

Със заповед № Р-109-170/ 28.03.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм избрана за член на Научното жури, а на основание Протокол № 1/ 10.04.2025 г. съм определена да изготвя становище по процедура за придобиване на ОНС „Доктор“ с кандидат д-р Виолета Димитрова Снегарова, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ при Медицински университет – Варна.

Данни за процедурата

Д-р Виолета Димитрова Снегарова е зачислена като докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, с тема на дисертационния труд „Оценка на рискови фактори за микронутриентни

дефицити – витамин Д, В9 и йонизиран калций при бременни жени във варненски регион“ и научен ръководител - проф. д-р Дарина Найденова, д.м., съгласно Заповед № Р-109-48/31.01.2020 г. на Зам. ректора на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна проф. д-р Албена Керековска, д.м. По-късно темата на дисертационния труд е променена на „Ефективност на ниско хистаминова диета при пациенти със синдром на раздразненото черво“.

Д-р Снегарова е положила успешно изпит за докторантски минимум.

Отчислена е с право на защита със Заповед № Р-109-170/ 28.03.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Варна.

Представени са всички административни документи по процедурата, предвидени в ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

Кратки биографични данни

Д-р Снегарова е завършила ГПЧЕ “Йоан Екзарх“ - гр. Варна, профил френски език. През 2018 г. придобива образователно-квалификационна степен „Магистър“ по медицина в Медицински университет – гр. Варна. През 2016 г. е била демонстратор в Катедра „Предклинична и клинична фармакология“ - МУ Варна.

Трудовият стаж на д-р Снегарова започва през 2020 г като лекар ординатор СМДЛ „Лабореспрес 2000“. През 2020 г. и работи в амбулатория Медикус & МЦ Санадор М. Владее немски, английски и френски език.

Д-р Виолета Снегарова е член на Български лекарски съюз (БЛС), Асоциация на младите хепатогастроентеролози в България (АМХБ), Българско дружество по неврогастроентерология и мотилитет (БДНМ), Българско дружество по хранене и диететика (БДХД), Българско сдружение за проучване на затлъстяването и съпътстващите го заболявания (BASORD) и Българско дружество по колопроктология (BSC). Д-р В. Снегарова е член на управителния съвет на Асоциацията на младите хепатогастроентеролози в България (АМХБ), отговарящ за региона на Североизточна България с център гр. Варна и вице-председател по връзки с обществеността в Българско

дружество по неврогастроентерология и мотилитет.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд, разработен от д-р Виолета Снегарова, се състои от 116 страници и е онагледен с 30 фигури. Библиографският списък включва 135 източника на латиница.

Дисертационният труд е добре балансиран и включва: Литературен обзор (28 страници), Цел, Задачи, Материал и методи (9 страници), Резултати и обсъждане (33 страници), Изводи (2 страници), Заключение (2 страници).

Актуалност на темата

Синдромът на раздразненото дебело черво (СРДЧ) е най-често диагностицираното функционално нарушение на гастроинтестиналния тракт, чиято честота варира между 5 и 20%, като съотношението жени – мъже е 2:1. СРДЧ е нарушение със социална значимост, което влошава качеството на живот на пациентите и влияе на психосоматичното здраве. Правилната и навременна диагноза, достъпното и ефективно лечение са важни, както за пациентите, така и за здравната система.

Литературният обзор е целенасочен, обстоен и добре структуриран. Демонстрирани са способности за критична оценка, обобщаване, систематизиране и интерпретиране на научната литература.

Целта на дисертацията е ясно и точно дефинирана. Поставените 8 задачи са добре формулирани и отговарят на поставената цел.

Методологията е комплексна, описана подробно и съответства на поставените задачи. Подбрани са адекватни на целта изследователски методи:

документален - извършен е задълбочен анализ на различни източници на информация – публикации, доклади, съобщения, имащи отношение по темата на настоящия дисертационен труд;

анкетен - проведено е анкетно проучване, за целите на което са използвани три вида анкетни карти: за оценка нивата на стрес PSS-4, тревожност GAD-7, тежест на IBS - IBS Severity Score и качество на живот.

клинични методи

статистически методи - оценка на статистическа значимост, регресионен анализ, параметрични и непараметрични методи, дисперсионен анализ, графичен метод, технологии - програмният език Python, както и библиотеките Pandas, Matplotlib, Seaborn, Scipy, Statsmodel.

Резултатите и тяхното обсъждане са същността на шеста глава.

Д-р Снегарова представя демографските особености на участниците в проучването. Описана е връзката между тежестта на симптомите и възрастта на участниците и тяхната професионална заетост. Анализирани са нивата на стрес, оценени чрез PSS4 и ефекта от диетотерапията. Анализ на резултатите от анкетите, попълнени непосредствено след приключване на диетотерапията и четири седмици след това.

Резултатите са онагледени от графични изображения на статистически обработените данни.

Представянето на резултатите от проведените проучвания следва поставените задачи.

Направените **изводи** са правилно формулирани. Те отговарят на поставените цели и задачи и следват логично резултатите и статистическия анализ.

Одобрявам **приносите**, които се разделят на:

Приноси с оригинален характер

1. Доказва се ефективността на нискохистаминовата диета при пациенти със СРДЧ.
2. За първи път в България е направено проучване относно ефективността на диетотерапията при пациенти със СРДЧ.
3. Оценена е ефективността на нискохистаминовата диета, спрямо режими с ниско съдържание на ФОДМАП и средиземноморската диета.
4. За първи път в България е изследвана динамиката в нива на тревожност и стрес по време на лечение на СРДЧ и след приключване на терапията.

Приноси с потвърдителен и приложен характер

1. Потвърждават се високите нива на стрес и тревожност при пациенти със СРДЧ.
2. Потвърждават се превесът на женския пол като по-засегнат от СРДЧ.
3. Потвърждават се литературните данни относно ролята на диетотерапията при СРДЧ
4. Направени са предположения за оптимизиран подход в диетотерапията при СРДЧ с прилагане на нискохистаминова диета за поне 1 месец.
5. На базата на резултатите от проучването е дадена перспектива относно нови подходи в лечението и диетотерапията при пациенти със СРДЧ, както и за бъдещи проучвания.

Дисертационният труд е написан на добър език, прецизен по отношение на терминологията. Технически, дисертацията е оформена според изискванията, а библиографията е изчерпателна.

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на дисертационния труд. Подготвен е в обем от 54 стандартни страници и представя точно структурата и съдържанието, приносите, публикациите по дисертационния труд.

Във връзка с дисертационния труд докторантката е представила 2 публикации в списания „Biological Rationale and Diagnostic Value. Dig Dis“ и „Scripta Scientifica Medica“.

Не са посочени участия в научни форуми.

В заключение дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБългария. Трудът е представен в завършен и добре оформен вид.

Извършените обстойни и последователни анализи дават възможности за разработване на иновативни подходи за подобряване и насърчаване на общественото здраве. Намирам темата, разработена от докторанта, за изключително актуална и навременна. Съдържанието на дисертационния труд

е правомерно и задълбочено разработено, добре онагледено и поднесено с добър професионален език.

Всичко това ми дава основание да оценя **положително** дисертационния труд „Ефективност на ниско хистаминова диета при пациенти със синдром на раздразненото черво“ и да дам положителния си вот за присъждането на д-р Виолета Снегарова на научната и образователна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, по научна специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679
--

13.05.2025 г

Гр. Варна

Изготвил становището:

/Доц. д-р Росица Христова Чамова, д.м./